

KOMMENTTI

Taidelaitosten kuolemankierre?

► Jo pitkään on tiedetty, että suomalaiset taidelaitokset, museot, teatterit ja orkesterit, ovat liian riippuvaisia veikkausvoittovarojen kehityksestä ja yleisemminkin valtion ja kuntien talouskehityksestä.

Ja että laitoksia on liikaa.

Ne eivät koskaan ehtineet täysin toipua 1990-luvun alun lamasta, kun nousukausi jo osoittautui vielä petollisemmaksi.

Traagista on, että kriisi nyt iskee Kajaaniin, jonka teatteri on valtakunnan mittakaavassa tehnyt tärkeintä ja taiteellisesti näkyvintä työtä.

Kajaanin kaupunginteatteria ei turhaan valittu viime vuonna vuoden suomalaiseksi teatteriksi.

Kristian Smeds on joukkoineen jatkanut teatterin pitkäjänteistä, vuosikymmeniä sitten aloitettua ainutlaatuista kehittämistä paitsi paikallisesti tärkeäksi myös kansainvälisesti kiinnostavimmaksi suomalaiseksi teatteriksi.

Kajaanin esityksiä on kutsuttu vierailuille eri puolille maailmaa. *Huutavan ääni korvessa, Woyzeck, Kolme sisarta, Painija, Nummisuutarit*. . . Minkä tahansa Kajaanin viime vuosien esityksen voi nostaa valtakunnalliseksi tapaukseksi.

Onko kukaan Kajaanissa tutkinut, mitä teatteri on kaupunkiin tuonut?

Kajaanin kaupunginteatteri on yksinkertaisesti kaikilla kriteereillä mitaten suomalaisen teatterikartan kirkkain piste.

Teatterin kriisiytymisen syyt ovat kuitenkin vieläkin syvemmillä kuin vain Kajaanin kaupungin talouslamassa.

Erikoistutkija **Heikki Helinin** yhteistyössä Suomen Teatteriliiton kanssa tekemän tuoreen tutkimuksen mukaan teattereiden valtionosuus on vuodesta 1993 lähtien jäänyt kustannuskehityksestä jälkeen 22 prosenttia.

Noidankehä on valmis. Kunnat vähentävät, valtio vähentää.

Professorit **Iikka Heiskanen**, **Pertti Ahonen** ja **Lasse Oulasvirta** ovat juuri saaneet valmiiksi laajan tutkimuksensa *Kulttuurin rahoitus ja ohjaus: kipupisteet ja kehitysvaihtoehdot*.

Tutkijat päätyvät arvioon, jonka mukaan suomalaisten taidelaitosten tulevaisuus ei näytä ruusuiselta. Niitä on yksinkertaisesti liikaa näin pieneen maahan. Suuret syövät pieniä, ja on mahdollista, että laitoskuolemat tulevat yleistymään.

Mutta pitääkö sen todellakin alkaa Kajaanista, teatterimme keulakuvasta?

Mihin suomalainen rahoitus- ja kulttuuripolitiikka onkaan menossa?

Kulttuuriyhteisöjen harkinnanvaraisesta valtion tuesta 90 prosenttia tulee Helsinkiin.

Onko Suomella varaa helsinkisaatioon?

KIRSIKKA MORING